

Viljapassilla tieto viljasta liikkuu ketjussa

Viljapassi on Vilja-alan yhteistyöryhmässä yhteistyössä viljakaupan ja teollisuuden ja muiden viljasektorin toimijoiden kanssa valmistettu yhtenäinen viljalähete/kuormakirja, jota käytetään tietojen siirrossa, kun viljaerä myydään ja se toimitetaan tilalta vastaanottajan varastoon. Viljapassia voidaan käyttää myös öljy- ja palkokasvien toimituksissa, vaikka se ei lomakkeen nimestä käykään ilmi.

Viljapassilla on tarkoitus korvata yritysten nykyisin käytössä olevia, toisistaan poikkeavia viljalähetettä ja siten yhtenäistää käytäntöjä ja sitä mitä läheteillä kysytään. Yhtenäinen lomake helpottaa sen käyttöä ketjun eri portaissa ja tehostaa tiedonkulkua.

Viljapassi otetaan käyttöön alkaen syksyn 2013 sadon toimituksissa. Seuraavat yritykset ovat ilmoittaneet ottavansa viljapassin käyttöön: Altia, A-Rehu, Avena Nordic Grain, Hankkija-Maatalous, Helsingin Mylly, Kinnusen Mylly, Kesko, Laihian Mallas, Myllyn Paras, Raisioagro, Suomen Viljava, Viking Malt ja Yrma.

Tiedot viljaerästä tuottajalta loppukäyttäjälle saakka

Viljapassi sisältää tietoja toimitettavasta vilja-, öljykasvi- tai valkuaiskasvierästä ja sen tuotannosta, varastoinnista ja kuljetuksesta. Samoja tietoja on kysytty myös nykyisin käytössä olevilla viljaläheteteillä. Lomakkeella kysyttävät tiedot ovat määräytyneet sen perusteella mitä vaateita ketjulle tulee mm. viljaa käyttäviltä toimijoilta kotimaassa ja ulkomailla. Viljapassilla tiedonjyväset viljan matkasta ketjun eri osissa ja portaissa voidaan siirtää loppukäyttäjälle saakka.

Viljelijä ja kuljettaja täydentävät lomakkeelle tietonsa

Viljapassi-lomakkeen täytöstä vastaavat omalta osaltaan viljanostaja (voi olla myös sama kuin vastaanottaja), viljelijä, kuljettaja sekä toimituspaikassa kuorman vastaanottaja. Käytännössä lähes aina viljelijä saa viljapassin esitetyt tiedot viljan ostajataholta, mikäli yritys on ottanut viljapassin käyttöön. Viljelijä täydentää tiedot tuotantoon liittyen ja kuljettaja kuljetukseen liittyvät tiedot sekä tiedot edellisistä lasteista. Kuorman vastaanottaja kuittaa kuorman vastaanotetuksi, kun kuorma toimitetaan perille.

Viljelijälle, kuljettajalle ja vastaanottajalle on tarkoitus jäädä oma kopio täytetystä viljapassista arkistoitavaksi. Viljapassiin liittyvät käytännöt voivat hieman vaihdella yrityksittäin ja kukin taho ohjeistaa osaltaan viljapassin täytössä.

Monta eri käyttötapaa

Viljapassia on mahdollista käyttää myös viljaliikkeiden ja eri ostajien välillä viljaeriin liittyvissä kaupoissa. Viljapassia voidaan käyttää myös tilojen välisessä viljakaupassa.

Viljapassi-lomake on täytettävissä ja tulostettavissa vyr.fi sivuilta. Sivuilta löytyy lomakkeen täyttöohjeet sekä muuta aiheeseen liittyvää materiaalia.

Viljapassi parantaa viljaketjun jäljitettävyyttä

Vilja on tärkeä raaka-aine elintarvikkeissa, kotieläinten rehuissa sekä muissa tuotteissa. Myös viljasektorilla tarpeet viljaketjun jäljitettävyyden ja vastuullisuuden parantamiselle ovat viime vuosina kasvaneet erilaisista tekijöistä johtuen. Yksi tähän vaikuttanut tekijä on globaalisti kuluttajien kasvanut tarve ja halu saada lisätietoja siitä missä ja miten erilaisissa tuotteissa raaka-aineena käytettävä vilja on tuotettu. Jotta tämä tarve voidaan täyttää, on sillä vaikutusta koko viljaketjun toimintaan ja käytössä oleviin käytäntöihin. Jäljitettävyyteen liittyy myös paljon elintarvike- ja tuoteturvallisuuteen liittyviä asioita. Lainsäädännön kautta ketjulle on jo tällä hetkellä asetettu erilaisia vaateita erien ja raaka-aineiden jäljitettävyydestä.

Viljapassi parantaa kotimaisen viljan ketjun jäljitettävyyttä ketjun eri osissa sekä yhtenäinen viljalähete tuo osaltaan ketjun kaikille toimijoille lisäarvoa. Vastaavan tyyppinen viljasektorin toimijoiden yhteinen viljapassi on käytössä mm. Iso-Britanniassa, siellä se tunnetaan myös samalla nimellä (Grain Passport).